

Veral de Vallmora

Teià

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Carrer Joan XXIII
Prop del Cementiri d'El Masnou, al sud-oest del terme de Teià, tocant els termes d'Alella i El Masnou, per sobre de l'autopista.
Emplaçament Autopista en direcció nord i agafant primer trencant a mà dreta.

Coordenades:

Latitud: 41.490208148085
Longitud: 2.3098970281447
UTM Est (X): 442393
UTM Nord (Y): 4593407

Classificació

Número de fitxa 08281 - 36
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Prehistòric Neolític Antic Ibèric Romà
Any (-5500 / -2200) (-200 / -50) (-218 / 476)
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: (BCIL 30/10/2001)
Número inventari CC.AA. 1211
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Cultural
Titularitat Privada
Titular: 2536812DF4923N0001TU
Autoria de la fitxa Àlvar Sáez Puig
Data de registre de la fitxa: dc., 25/11/2020 - 16:26

Descripció

El Veral de Vallmora o Cella Vinaria, indret també anomenat com la Vinya del Sr. Mas, està situat al municipi de Teià (Maresme), al nord de l'autopista C-32, entre les urbanitzacions d'Ivars Meià, a l'oest, i Vallmora, a l'est. Es tracta d'una sèrie de camps erms amb pendent en direcció al mar, actualment en procés d'urbanització. L'accés al jaciment es fa a partir del carrer de Joan XXIII, prenent l'autopista en direcció nord i agafant el primer trencant a mà dreta.

El jaciment va tenir una primera ocupació al neolític (5500 - 2200 aC) amb les restes d'un espai d'hàbitat identificat amb un fons de cabana. De l'època romana (segles II aC - VI dC) es va identificar una vil·la (unitat domèstica rural, destinada a la producció agropecuària i regentada per una família aristocràtica pròpia de l'època romana) amb orígens al segle II aC, de la que en destaca, pel seu potencial arqueològic, un celler romà amb estructures de producció i emmagatzematge vinícola (segles I - IV dC) i un camp de sitges del període baix imperial (segles III - IV dC).

Rep com a altres noms Cella Vinaria i Vinya del Sr. Mas.

Observacions:

Lluís Galera va descobrir el jaciment el 1966 a partir de l'esllavissada de terres en un marge que va permetre l'observació d'un mur i un paviment d'època romana. En conseqüència els anys 1966, 1967, 1972 i 1973, Galera i els seus col·laboradors realitzaren un seguit d'intervencions arqueològiques en les quals es va identificar la fase neolítica i la fase romana. Es va documentar el fons de cabana amb dues destrals de pedra basàltica negra i ceràmica reduïda brunyida feta a mà i sense decoració, possiblement pertanyent a l'època neolítica (5500 - 2200 aC). També es van identificar una sèrie d'habitacions i paviments pertanyents a diferents fases constructives d'època romana, relacionades amb la producció del vi. Entre la gran varietat de materials ceràmics recuperats destaquen ceràmiques campanianes A i B, terra sigil·lada aretina, sudgàl·lica, hispànica, africanes A i D, ceràmica ibèrica pintada, ceràmica grisa emporitana, ceràmica de parets fines i ceràmica comuna romana. Les dades aportades per aquest grup de materials permeten datar el jaciment dins un període comprès entre els segles II aC i V dC.

Les primeres intervencions arqueològiques vinculades al Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya es van realitzar el 1999 amb motiu del projecte d'urbanització de la zona, dins el Pla Parcial d'Ordenació Rials-Garrofers. Aquests treballs van permetre tornar a documentar les restes i definir dues àrees diferenciades amb diferents cronologies que van permetre precisar en l'ocupació romana. En el nivell inferior es va distingir una àrea que es va interpretar com un camp de 10 sitges d'època baix imperial, del segle IV dC, i una altra zona situada en un pla superior, que presentava tota la sèrie d'habitacions i estructures amb diferents fases constructives corresponents a un centre productor vinícola romà amb funcionament durant el segle I dC. Aquesta zona de processament comptava amb fons de dolis, dipòsits per a líquids repartits en diferents nivells i tres pedres de suport de les premses. Els paviments documentats eren obrats amb opus signinum i presentaven un seguit de retalls i encaixos relacionats amb les premses i la recollida del vi. A conseqüència de les troballes efectuades en aquestes intervencions es va modificar el Pla Parcial d'Ordenació Rials-Garrofers i l'espai es va cedir a l'ajuntament de Teià, el qual va definir l'àrea com a zona d'equipaments, i declarà el jaciment Bé Cultural d'Interès Local (BCIL 30/10/2001).

L'any 2003 l'ajuntament de Teià endegà el pla director del projecte del parc arqueològic Cella Vinaria que definia l'espai com a centre d'interpretació museístic sobre l'origen i l'expansió de la producció

vitivinícola a la Laietània i el comerç del vi en època romana.

Entre els anys 2003 i 2004 es dugueren a terme intervencions de protecció de les restes arqueològiques consistents en la consolidació dels revestiments i les estructures en estat de conservació més delicat i la protecció integral de les restes que romanien in situ, amb l'objectiu de protegir tots els paviments hidràulics, les dues estructures de premsa romanes i els dipòsits associats fins al moment d'inici dels treballs de conservació, restauració i museïtzació del conjunt arqueològic.

Entre els mesos de maig i setembre de 2004 es van realitzar noves intervencions arqueològiques de caràcter preventiu consistents en la prospecció, delimitació i excavació parcial dels sectors nord, sud i est del jaciment. Amb aquestes noves campanyes es van documentar diferents tipus de restes estructurals amb materials associats que van dels segles II - I aC fins als segles V - VI dC.

El 2009 es va dur a terme una intervenció de consolidació d'estructures referents al celler romà. La intervenció responia a la degradació de consolidacions anteriors. Aquesta es va efectuar amb materials compatibles amb els originals i reversibles. Es va procedir a una neteja general i es van reintegrar els revestiments del dipòsit principal i dels dipòsits adjacents, els murs de pedra, els paviments d'opus signinum i els fragments de dolis, els quals s'exposen in situ amb suports de ferro per suggerir la seva volumetria original. D'altra banda, es va aplicar un revestiment als talls estratigràfics que presentaven desprendiments. Per guanyar profunditat en la seva aplicació es va extreure sediment dels talls, sense documentar restes arqueològiques.

Durant el mes de juny de 2009 es va dur a terme una intervenció al jaciment de Vallmora per tal de condicionar-ho tot per a la visita. Els treballs van consistir en la neteja, la retirada de vegetació i reexcavació d'algunes àrees.

L'any 2012 es va realitzar una intervenció de consolidació i restauració que va consistir amb una neteja general del jaciment, la consolidació dels dipòsits, la consolidació de cimentacions dels paviments i murs i la consolidació de les dòlies.

L'any 2016 es va dur a terme un seguiment arqueològic de les tasques de conservació i restauració del jaciment. Concretament, aquests treballs es van centrar a substituir els panells de contenció de terres, instal·lar una xarxa de drenatge a la zona 2 i a la zona de premses, substituir els panells de contenció de terres del contrapès de la premsa 1 i extracció manual de les terres del seu interior, la neteja de l'interior del contrapès de la premsa 2. Durant els treballs arqueològics no es van recuperar materials.

Història

Des de Neolític fins a Neolític (-5500 / -2200)

Des de Ferro-Ibèric Final fins a Ferro-Ibèric Final (-200 / -50)

Des de Romà fins a Romà (-218 / 476)

Lloc d'habitació amb estructures peribles fons de cabana

Lloc d'habitació amb estructures conservades vil·la

Lloc o centre de producció i explotació agrícola premsa de vi

Bibliografia

Arxiu Galera (El Masnou).

Informe de la intervenció arqueològica a les parcel·les E-1 i E-2, 2003-2004. Veral de Vallmora (Teià, Maresme).

Informe de la intervenció arqueològica al Veral de Vallmora (Teià, Maresme) 1999.

GAMARRA CAMPUZANO, AGUSTÍN. (2003-2004). Memòria de conservació - restauració. Protecció de l'excavació arqueològica al Veral de Vallmora. Núm. Mem. 6181.

GARCIA MULERO, M. JOSE. (2005). Memòria de conservació-restauració consolidació i reintegració d'estructures del jaciment arqueològic de Veral de Vallmora (Vinya del Sr. Mas). Núm. Mem. 6747.

Informe de la intervenció arqueològica al Veral de Vallmora (Teià, Maresme). 2004.

MARTÍN I OLIVERAS, ANTONIO; VELASCO I FELIPE, CARLES; ARCOS I LÓPEZ, ROSER. (2003, 2004, 2005). Jaciment arqueològic del Veral de Vallmora (Vinya del senyor Mas) (Teià, Maresme). Núm. Mem. 6422.

SAAVEDRA ROL, ALFONSA. (2012). Informe. Consolidació i protecció de les estructures arqueològiques del jaciment arqueològic Veral de Vallmora (o Cella Vinaria) a Teià - Maresme. Núm. Mem. 11614.

CARMONA MARÍN, MARIA CARME; JUNYENT CARRERAS, EUGENI. (2009). Memòria d'intervenció arqueològica al jaciment del Veral de la Vallmora (Vinya del Sr. Mas), Teià (El Maresme). Núm. Mem. 12731.

CARMONA MARÍN, MARIA CARME; JUNYENT CARRERAS, EUGENI. (2016). Memòria d'intervenció arqueològica al jaciment del Veral de la Vallmora (Vinya del Sr. Mas). Teià (El Maresme). Núm. Mem. 12748.

BOSCH I RODOREDÀ, Andreu; RODÀ DE LLANZA, Isabel; FILELLA, Lluís (2010). Epictet, esclau de Luci Pedani Clement: Història del vi laietà i del celler romà de Teià

BRUN, J.P. (2009). El Vi tarraconense i laietà, ahir i avui : actes del simposium

COLL, R. ; MONTLLÓ, J. (1988). Butlletí Informatiu Local

GALERA, LL.; ARTÉS, S. (1975). Notes històriques de la parròquia de Sant Feliu d'Alella. Segons dades de l'arxiu parroquial i altres fonts

GIRALT, C. [et al.]. (1985). El Masnou, ahir i avui. Barcelona.

MARTÍN I OLIVERAS, A. (2012). PYRENAE. Revista de Prehistòria i Antiguitat de la Mediterrània Occidental

MARTÍN I OLIVERAS, A. (2011-2012). Anales de Prehistoria y Arqueología

MARTÍN I OLIVERAS, A.; SIERRA DÍAZ, L. (2011). The musealization of the Roman villas

MARTÍN I OLIVERAS, A. (2015). Arqueologia del vi a l'època romana: del cultiu al consum: Marc teòric i epistemològic

MARTÍN I OLIVERAS, A. (2013). Experimentación en arqueología. Estudio y difusión del pasado

MARTÍN, A. (2009). El Vi tarraconense i laietà, ahir i avui : actes del simpòsium

PREVOSTI, M. (1981). Cronologia i poblament a l'àrea rural d'Iluro. Mataró.

REVILLA, Víctor (2015). Fermes, villae et explotacions rurales: Approches régionales

<http://invarque.cultura.gencat.cat/FitxaGeneral?index=3&consulta=MSUxK3RlacOgJTlrLTEl&codi=1211>

Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Ajuntament de Teià. 8 d'octubre de 2015.

Àrea de Coneixement i Recerca. Direcció General de Patrimoni Cultural. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya.

Enllaços d'interès:

<http://www.enoturismoalella.com/es/larutadelvi/centre-enoturistico-i-arqueolog...>

